

Kreativitet i nordiska klassrum

5-7.9.2014

Kursen "Kreativitet i nordiska klassrum" arrangerades på Hanaholmen i Esbo och på olika platser i Helsingfors. Följande text är en artikel som ingick i Svenska modersmålläraryrkesföreningens tidskrift *Arena* 2/2014 och berättar närmare om hur en Nordspråkskurs kan gå till.

Tjugofem nordiska lärare möts på Hanaholmen

Programmet är digert. Vi ska hinna med mycket! Vi ska få ta del av föreläsningar och workshops om kreativ textanalys, didaktik och drama, en kreativ syn på läromedel i modersmålsundervisningen och projektet 100 nord. Vi ska bada bastu, gå på Ateneums jubileumsutställning för Tove Jansson, höra om ordkonsten i Finland, få träffa Svenskfinlands nyvalda läsambassadör och förlusta oss på Teatermuseet.

Som arrangör är man extra nervös. Har jag kommit ihåg allt? Är föreläsarna på plats när de ska vara det? Har jag beställt mat till rätt dag? Bokat guiden rätt tid? Skaffat tillräckligt många bussbiljetter? Är musikprogrammet lämpligt? Kommer kursdeltagarna att trivas och är programmet vad de förväntat sig?

Oron är förstås befogad, för allt ska fungera rätt, men med rummet fullt av nordister glömmer jag snabbt nervositeten. Det är verkligen ingen kliché! Rummet fylls snabbt av skratt och ivriga röster, alla är intresserade av vad den andra har att säga och alla är nyfikna på hur det går till i de andra nordiska länderna.

Teori och praktik

När man går en Nordspråkskurs förväntar man sig såväl teori som praktik. Som lärare vill du ha tips för hur du kan lyfta in det nordiska i klassrummet, men du vill också vidga dina vyer gällande metoder och teorier för undervisning av modersmålsämnet och undervisning i grannspråk.

På kursen "Kreativitet i nordiska klassrum" är det Jørgen Aabenhus som står för det mest teoretiska inslaget. Han föreläser om den kreativa textanalys som Syddansk Universitet undervisar i och ger deltagarna exempel för hur också textanalysen kan göras på ett mera kreativt sätt i klassrummet.

Anna Elisabeth Jessen är mera praktisk i sin presentation av 100 nord och deltagarna får testa hur materialet 100 nord fungerar och hur man kan använda det i klassrummet. Det hörs fnitter och skratt när deltagarna i smågrupper lyssnar på de dokumentära ljudberättelserna på norska, danska och svenska. Jessen ger grupperna i uppgift att skriva en dialog för två av de hundra personerna vars röster kan höras och nya fina berättelser skapas.

På lördagsmorgonen börjar isländska Vigdís Jakobsdóttir sin workshop med att skuffa undan bord och ber oss ställa stolarna så att vi kan se varandra. Ingen ska kunna gömma sig bakom ett bord och vi ska inte sitta särskilt mycket. Vi ska vara aktiva och lära oss genom att göra, uppleva och iaktta.

Under workshopen får vi göra dramaövningar och jobba tillsammans kring samtal och dramadialog. Vigdís Jakobsdóttir har inga problem med att få alla med på noterna och det är både avslappnande och givande att låta sig engageras i de övningar hon håller, samtidigt som man funderar över hur de kunde implementeras i klassrumsarbetet. Vi får höra dialog på alla de nordiska språken som finns representerade och den nordiska förståelsen sätts på prov när dialogerna förs tvåspråkigt.

Den sista inbjudna föreläsaren är Hannah Kaihovirta, som är bildkonstnär och universitetslärare. På söndagen presenterar hon sitt arbete med den finlandssvenska läromedelsserien Litteraturboken. Deltagarna får också en möjlighet att pröva några av de pedagogiska modellerna för att arbeta med litteratur, som Kaihovirta jobbat fram tillsammans med sina medförfattare.

Tove Jansson och teater

Eftersom det år 2014 är 100 år sedan Tove Jansson föddes och jubileumsåret firas stort i Helsingfors har också vi valt att lyfta fram den finlandssvenska författaren och konstnären på olika sätt under kursens gång. Fotoutställningen "Leva, drömma, sväva" som presenterar Tove Jansson i barndomsmiljön, i tornateljén och Pellinge skärgård visas på Hanaholmen och fotografierna av C.-G. Hagström och Per Olov Jansson fyller Galleri Tove. Tiinaliisa Granholms presentation av utställningen blir det första kulturprogrammet för kursen.

På fredagskvällen är det middag, bastu och bad för dem som vågar sig ut i septemberhavet. När alla är nytvättade, mätta, belåtna och inspirerade efter en intensiv dag är det dags för musikprogrammet. Daniela Fogelholm, Minna Nyberg och Emilie Adolfsson sjunger sånger som Tove Jansson skrivit texter till, allt från Muminsånger till Höstvisan. Musikaftonen fortsätter på traditionellt vis med att deltagarna sjunger nordiska sånger från respektive land.

Gruppens besök på Ateneum på lördagseftermiddagen inleds med en föreläsning som ger bakgrund till Tove Jansson som människa och konstnär. Deltagarna kan sedan i egen takt få bekanta sig med den stora jubileumsutställningen och göra uppköp i museibutiken innan vägen går vidare till ett café där de får möta Katarina von Numers-Ekman, den nyvalda finlandssvenska Läsambassadören.

Medan gruppen smälter stans största örfilar berättar von Numers-Ekman om sitt nya jobb och de utmaningar hon står inför. Jolin Slotte ger också en kort presentation om ordkonst och projektet Finlandssvenska lättlästa bearbetningar.

Teaternöjen och kreativitet

På Teatermuseet fortsätter teater- och dramabiten. Efter en kort presentation av Teatermuseets över 40-åriga historia och uppvärmande lekar, delas deltagarna in i två grupper. Under handledning av Teatermuseets guider skapas nya berättelser, nya historier och röda trådar knyts ihop. Det går snabbt och inom en timme står grupperna på Teatermuseets scen och spelar upp två nyskrivna, nyrepeterade pjäser. Iklädda de mest fantasirika kostymer kastar de sig in i roller som gamla damer, sängar, lampor, tonårsflickor och hundar.

Efter mycket skratt är det dags att hänga upp dräkterna i teatergarderober och sätta sig ner för att äta middag i Teatermuseets stämningsfulla utrymmen. Samtalet fortsätter på de nordiska språken och stämningen är på topp. Intrycken under kursen har varit många och bagaget är fyllt med nya idéer att lyfta in i klassrummet.

På återseende

När deltagarna tar farväl av varandra på söndagen under lunchen är det många glada, men trötta ansikten som säger "Vi ses snart igen", i stället för "Farväl". Det intensiva programmet har gett många nya tankar och vänskapsband har knutits.

En Nordspråkskurs är ett fint sätt att umgås med lärare som undervisar i modersmål eller i de nordiska grannspråken. Nordspråks flaggskepp är naturligtvis sommarkurserna, men under året arrangerar föreningen också kortare kurser på olika orter i Norden. För att få inspiration till klassrummet, för att få lyssna på de nordiska språken och för att knyta kontakter med lärare från de andra nordiska länderna är Nordspråk ett utmärkt alternativ. När man väl har nordiska vänner är det lättare att samarbeta också tillsammans med sin undervisningsgrupp.

text och bild: Jolin Slotte